

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 180. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890596376672.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Det gamle Egetræes sidste Drøm

Det gamle Egetræes sidste Drøm blev trykt første gang i NEH 1-58, der udkom 2.3.1858.

Eventyret er skrevet på Basnæs, hvor A tilbragte julen 1857. Af Bemærkninger fremgår det, at det er sprunget frem af »Øieblikkets Stemning« (15), et indtryk A også giver i *Lygtemændene ere i Byen* (IV 85; med reference til dette eventyr oplyser Brix og Jensen III 422 iøvrigt fejlagtigt, at *Det gamle Egetræes sidste Drøm* er skrevet på Borreby). Muligvis har ideen dog ligget i længere tid, idet A 2.11.1856 skriver til grevinde Mimi Holstein: »endnu en ny Historie, som jeg maae have indaandet i den friske Skov- og Strandluft nede ved Glænøstrand er ifærd med at springe frem paa Papiret« (HCAHolstein 46). Topsøe-Jensen mener, at det muligvis drejer sig om den første idé til *Det gamle Egetræes sidste Drøm*. I så fald har A opgivet planen indtil videre. Men efter at han havde skrevet *Noget* 24.12.1857 (se ovf. s. 178), noterer han 28.12. i Alm: »Eventyret om Egens Drøm«, som han i et brev 30.12. til Henriette Wulff kunne betegne som et af sine »ganske heldige« eventyr (BHW II 355).

Medens undertitlen *Et Jule-Eventyr* umiddelbart leder tanken hen på Dickens' *A Christmas Carol* (1843), er det kun den barnlig fromme tone, A er blevet inspireret af, ikke motivet. Derimod havde A selv spekuleret over de religiøse problemer i *At være*, der var udkommet i maj 1857, og motivet med egetræets længsel efter forløsningen er bygget over Romerbrevet 8.19-23.

Eventyrets indledning med samtalen mellem egetræet og døgnfluen er overtaget fra slutningen af Øhlenslægers *Sanct Hansaften-Spil* (1802): egetræet og St.Hans-ormen, men A kan også have været inspireret af og ønsket at skabe et modstykke til fabelen om døgnfluen, der tror at med dens egen død ved solnedgang går verden under (jvf. Carsten Hauch: *Afhandlinger og æsthetiske Betragtninger I*. 1855.488). Iøvrigt havde A allerede i *Skygebillede* beskæftiget sig med tidens relativitet ved beskrivelsen af sørejsen til Lübeck: »vor Levetid her, er kun en lille Tid af det store Verdens Legemes; i Øieblkke glemme vi vor Smerte, selv den dybeste, i Øieblkke glemmer ogsaa det store Hav sine Storme, og for et Verdenslegeme ere Uger og Dage kun Øieblkke« (11).

52.7Flor] løst vævet stof, slør.

53.2Hellebarder] spydøkser. - **27**Cither] betydningen usikker, idet 181 den almindelige cither er et strengeinstrument, der anslås manuelt. - **27**Æolsharpe] vindharpe, hvis strenge lyder, når vinden blæser i dem.

54.24snarest] hurtigst.

55.22Druidens] offerpræst i den gamle keltiske religion i Gallien og Britannien. For kelterne var egetræet helligt, og kilden til det noget fremmedartede billede - sammenhængen taget i betragtning - er sandsynligvis Bellinis opera *Norma*, I akt. 1. billede, en opera, som A hyppigt har hørt bl.a. med Jenny Lind (MLE I 297f). - **33-36** Citat fra H.A.Brorsons salme I denne søde Juletid (1739), str. 7.